

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor roštnina znaša.

Za ožnanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se ožnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnishvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ožnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Tukajšnji uradni list je v svoji 264. številki z dne 19. t. m. napadel „Slov. Narod“ zaradi dopisov iz Rusije, ter podtikal — ne vredništvu — temveč odboru nepatrijotično mišljenje, sklicevaje se na to, da je Njegovo Velečastvo, presvetli cesar, baje nasproti delegatu gospodu dr. Poklukarju izrazil se, da mu rusofilno postopanje slovenskih listov nikakor ne dopada.

Podpisani odbor ni hotel preiskavati, je li obsodba iz ust Najvišjega in Edinega zastopnika države resnična ali ne, pač pa je bil mnenja, da se ima ti obsodbi podvreči brez vsake apelacije, ki bi bila nasproti presvetlemu prestolu nemogoča in sploh nasprotujoča tisti ljubezni, ki je od nekdanj vezala narod slovenski s predobrotljivimi vladarji Habsburškimi, od katerih viteškega mišljenja in pravicoljubja slovenski narod tudi pričakuje izpolnitve vseh v ustavi mu zajamčenih a doslej de facto ne podeljenih pravic.

Podpisani odbor je bil mnenja, da ima slovenski list isto tako pravico imeti svojega dopisovalca v Rusiji, kakor imajo jednake dopisovalce nemški listi v Berlinu in po drugih mestih nemške države.

Zategadel je podpisani odbor z radostjo sprejel mej sotrudnike svojega lista dopisovalca iz Rusije, ker je bil prepričan, da je za nas s patrijotično avstrijskega stališča silno imenitno poznati iz direktnega izvora po spisih zanesljivega poročevalca družbene in politične razmere velike, staroslavni naši Avstriji v neposrednem sosedstvu nahajajoče se Rusije. Za redakcijo dopisov in poročil pa isto tako ne more biti odgovoren podpisani odbor, kakor ne more biti odgovoren c. kr. načelnik deželne uprave za obliko člankov, poročil in vestij v uradnem deželnem listu. To je stvar uredništva in ako je ono v dopisih in poročilih iz Rusije morebiti opuščalo popravljati odlomke, katerih vsebina se ne strinja s programom „Slovenskega Naroda“, ne more se to šteti v greh podpisaneu odboru.

Podpisani odbor zagotavlja, da si ni v svesti niti najmanjšega nepatrijotičnega dejanja in da mu je vedno volja Najvišjega Vladarja bila prvi in najvišji zakon v Avstriji.

Pač pa je bil in je v dobri veri, da je bila starodavna Rusija od nekdanj najzvestejša prijateljica naše države, da zmagoslavna Avstrija nikdar vojne ni vodila z mogočnim carstvom in da še sedaj živimo v nadi, da veže prijateljstvo staro trdno Rusijo z ne manj staro trdno Avstrijo.

V drugem pa se bode držal „Slovenski Narod“ načela, da se hrast omaja in hrib, da pa zvestoba Slovencev do Najvišjega Vladarja nikdar ne gane.

V Ljubljani dne 21. novembra 1887.

Upravni odbor „Narodne tiskarne“.

Po sklepu upravnega odbora „Narodne Tiskarne“ dné 20. novembra 1887 sklicuje se v zmislu §. 14 društvenih pravil

izredna glavna skupščina

delniškega društva

„NARODNE TISKARNE“

na dan 3. decembra 1887

ob 6. uri zvečer

v prostorih „Narodne Tiskarne“.

Dnevni red:

Uredništvne razmere.

OPOMBA: §. 16. Kdor v občnem zboru hoče glasovati, mora svojo delnico vsaj pet dni pred občnim zborom v društveno blagajnico uložiti.

Upravni odbor „Narodne Tiskarne“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. novembra.

Moravski deželni odbor je sklenil priporočati deželnemu zboru, da pritrdi naredbi nauč-

nega ministra, da se odpravijo višji češki realčni razredi v Prerovu. Se ve da Nemcem je jako po volji, če se odpravi kaka češka šola.

Vojni minister grof Bylandt-Reidt je zbolel in ga zatorej ni bilo v soboto pri seji delegacije. Vojni minister je že po leti bolehal, ko se mu je bilo zadnji čas zdravje zboljšalo. Sedaj se je pa bolezen ponovila.

Budgetna debata v **hrvatskem** saboru bila je jako kratka. Od večine govoril je samo poročevalec, od zmerne opozicije Brlić in Bučar. Nadalje sta govorila Starčevićev Pisačić in Ambrus, ki ne pripada nobeni stranki. Brlić je razkladal, zakaj je lani zmerna opozicija glasovala za budget, letos pa ne bode. Lani je še večina bila z opozicijo jednih mislij, da se je rušila nagodba od strani Ogerske ter treba je dobiti zadoščenja. Letos so se pa kar ustavila vsa dotična pogajanja. Budget pa tudi nema zakonite podlage, ker je potekla doba finančijelni nagodbi. Amrus je narisal žalostne finančne razmere na Ogerskem in iz tega izvajal, da Hrvatska mora si prizadevati, da dobi finančno samostojnost. Bučar je označil politiko večine za politiko maščevanja. Omenjal Starčevićeve pravde, katere razsodba se je izjavila v Budimpešti, v Zagrebu pa samo objavila. Baronu Rukavini pa predsednik ni pustil govoriti, ker se ni bil dal pri prevodji kot govornik upirati.

Vnanje države.

Ruski car je v Berlinu vsprejel **nemške**. ga kancelarja v avdijenciji, ki je trajala jedno uro. Če je verjeti nemškimi listom, Bismarck niti avdijencije prosil ni, a je sam car želel govoriti z njim. — Oficijozni „Nord“, pa še vedno odreka vsak politični pomen carjevemu prihodu v Berlin. Ruski vladar je bil prisiljen vračati se domu skozi Nemčijo, ker je Baltijsko morje že zamrzneno. Če je shod obeh vladarjev bil precej prisrčen, je temu uzrok sa. o bolezen nemškega cesarjeviča. Najnovejše naredbe proti ruskim papirjem neso bile nepričakovane, a Rusi mislijo, da je Nemčija jako netaktno postopala, da jih je izdala baš pred prihodom carja v Berlin.

Po nekem poročilu iz Sofije, je **bolgarska** policija preiskovala v stanovanji **srbskega** diplomatičnega zastopnika in poslednjega zaprla. Srbska vlada je zaradi tega zahtevala pojasnil. Nam se ta stvar ne zdi prav verjetna, zategadel je pač treba še počakati, se li stvar potrdi.

Ob obletnici zmage pri Slivnici je bila v stolni cerkvi v Sofiji zahvalna služba, pri kateri so bili **bolgarski** knez s spremstvom, ministri, skoro vsi poslanci in mnogo občinstva. Po božji službi so ustrelili

LISTEK.

Napis na sodu.

V „Nedeljskem pismu“ „Slov. Naroda“ 252. številki 1887. l. so navedeni sledeči stiki: „Dobra kaplja dobre misli, — Lepe čute nam budi. — Pridi brate, obraz kisli — Vince moje Ti zvedri.“ Rečeno je, da so ti stiki Borisa Mirana. Citatelj Stritarjevih pesnij pa jih bode zaman iskal v „Poeziji“, a stiki so res Stritarjevi, le da neso dozdej že bili tiskani, temveč le urezani so in se v pozlačenih črkah svetle na — velikem sodu. Leta 1879. naročil sem si pod Šmarno goro pri nekem sodarji, ki še dandanes dobro izdeluje in popravlja vsakovrstno vinsko posodo, sod za 70 avstr. veder vina. Ker pa je drugod navada, da se na večje sode naslika ali v les ureže kaka podoba ali kakšen rek, naprosil sem, bivajoč tačas na Dunaji v državnem zboru, g. Stritarja, s katerim sem se večkrat shajal, kar jedino mi še danes vzbuja prijetne spomine na Dunaj, da mi naj zloži rek, katerega bi jaz dal urezati spredaj na sod. Bila sva v Gaasejevi gostilni na Ringu. On malo premišljuje, potegne iz žepa svojo listnico in zapiše na listek:

Dobra kaplja dobre misli,
Dobre čute nam budi,
Pridi bratec, obraz kisli
Vince moje Ti zvedri.

Glasno mi Stritar prebere stike ter mi začne razkladati, da treba za take napise krepkih stikov, kakor misli — kisli; dalje zakaj da ponavlja besedo: dobra, pa da bi se dalo v drugi vrsti na mesto „dobre“ reči: „blage ali zlahtne čute“, v zadnji vrsti pa namesto „moje“ — „sladko“. Toda jaz sem ostal pri prvih napisnih stikih. Ko sem v rokah imel napis, obrnil sem se do profesorja v Kranji, znanega našega umetnika Frake-ta ter ga poprosil, da mi te besede s primernimi emblemi nariša v velikosti sodnega dna dva metra širokega na papir, kar je rad storil. Narisal je sredi bučelek (sodec), okolu katerega se ob spodnji strani vije napis v dveh vrstah, obdan z lozami, bogato obloženimi z grozdi, ki segajo okolu po vsem čnu. Zdaj mi je še bilo iskati rezbarja in našel sem ga po posredovanji znanih rodoljubkin v Tacnji, v Smeledniku, samouka, jako spretnega rezbarja v les. Bil je mlad človek, ki si je po neukretnosti odstrelil levo roko. Da bi spet bil za delo, napravil si je sam umetno roko in izumil prav dober mehanizem,

po katerem so se celo prsti dali gibati, a kedar je železna pest bila sklenena, držala je trdneje, ko naravna pest, ker se nikoli ni utrudila. S tem mladeničem sem se dogovoril in on je prevzel delo ter res v 14 dneh urezal v sod Franketovo skico, prav vestno in dobro. Koncem avgusta 1879. l. sva se z gosp. prof. Franketom sešla v Tacnji pod Šmarno goro. Prinesel je seboj barve in čopek in rezbarijo zmalal. Tako okrašen romal je sod na Štajersko, s teškim trudom se spravil od železnice v vinsko Gorico na Visovljah pri Slov. Bistrici, kjer zdaj še leži v hladni, temni kleti.

Da pa „Bučelku“ — tako smo krstili sod, ni predolgočasno v kletni temoti, omislil sem mu tovarišico, sod jednake velikosti, kateri ima tudi na sprednji strani rezbarije od roke že omenjenega rezbarja po narisu prof. Franketa. V sredi je urezana podoba velike majolike, okolu se vijejo vinske trte s košatim listjem in grozdom, napis pa se glasi:

Ziveli Slovani — živela svoboda;
Živé naj poštenjaki — vsacega naroda!

Krstili smo ta sod „Majolika“ in zdaj stojita „Bučelek“ in „Majolika“ že sedmo leto v najglobokejšem konci kleti mirno in tiho. Le kedar mladi

21 krat s topovi in vojska je defilovala pred knezom. Več častnikov in podčastnikov, kateri so se bojevali pri Slivnici, je knez povzdignil pri tej priliki v sledeči višji čin. Kadetje, kateri so dovršili vojaško šolo, imenovani so bili poročniki.

Konferenca skupščinarjev, katero je bila **srbska** vlada povabila, da se posvetuje o predlogah, ki se bodo predložile zbornici, se je izjavila, da odobrava pripravljene vladne predloge, a želi, da bi vlada predložila skupščini še več načrtov zakonov, s katerimi bi se razširile pravice državljanov in preustrojila uprava dežele. Liberalci Tkalovič bode baje predsednik, radikalec Tavšanovič po podpredsednik skupščine.

Rumunski opozicijonci hočejo v zbornici interpelovati vladu zaradi trgovinske politike. Če se bode o tej interpelaciji razgovarjalo, bodo gotovo mnogi poslanci napadali Avstrijo, ki neče Rumuniji nič prijenjati, da bi se potem sklenila trgovinska pogodba.

Iz Pariza prihaja vest, da je odstopilo **francosko** ministerstvo. Povod temu je neka interpelacija Clemenceau-a. Poslednji je napovedal interpelacijo o političnem položaju in zahteval, da se takoj razpravi o njej. Ministerski predsednik Rouvier je pa zahteval, da se razgovor o interpelaciji odloži do četrtega. Do tedaj bode dovršena konverzija rente. Ako bo se takoj danes začel razgovor o političnem položaju in bi morda konec debate bil neugoden za vladu, bi pali kursi in država bi imela več milijonov škode. Clemenceau je pa še vedno zahteval, da se takoj razpravi o položaju. Njemu se zde ugovori ministerskega predsednika prazni. Priznava važnost konverzije rente, in razumljiva bi mu bila stvar, ko bi vlada zahtevala, da se odloži zborovanje vsaj za jeden mesec. Bankirji pa ne bodo imeli nič večjega zaupanja, če vedo, da se v četrtek začne debata o političnem položaju, nego bi se danes začela. V zbornici se ne sme molčati o stvareh, o katerih so polni vsi listi. Administracija je v tacem neredu, kakor še nikdar ni bila. Sodišče in policija nasprotujeta drug drugemu. Vsakdo se more vprašati, če je še kako pravosodje na Francoskem. Mari za neko državljan ne veljajo zakoni. Desnica ruje proti republiki. Vsakdo mora spoznati, da tako ne pojde dalje. Govorilo je še več govornikov. Hrup v zbornici je bil vedno večji, govornikov skoraj ni bilo več moč razumeti. Posebno velik hrup je nastal mej radikalc, ko je hotel govoriti Ferry. Glasovanje se je vršilo mej veliko razburjenostjo. 242 poslancev je glasovalo za vladu, 328 pa proti njej. Ko je bil znan izid glasovanja, naznanil je ministerski predsednik, da vlada odstopi, Clemenceau pa, da umakne interpelacijo, ker odstopujoče vlade neče interpelovati. Proti vladi so glasovali monarhisti in radikali. Poslednji hočejo napraviti kako zmešnjavo, da bi vrgli republiko. Sestava novega ministerstva bode težavna. Dosedaj je pri vsakej ministerski krizi Grevy s svojim uplivom nazadnje premagal težave. Sedaj je stvar težavnejša. Predsednik republike je zgubil zaradi Wilsonove afäre mnogo upliva. Mogoče je celo, da bode nazadnje prisiljen odstopiti Grevy in potem bi nastala zmešnjava ter republika bila bi v nevarnosti.

Dopisi.

Iz Gorice 16. novembra (Posli in tujci v Gorici. Ravnopravnost političnih gosposk. Slovenska kmetijska šola in laški listi.) Po oglih je brati te dni na italijanskih in nemških plakatih objava c. kr. glavarstva goriskega, katera žuga s kaznijo, ako se posli, in došli tujci ne naznanijo gosposki, kakor velevali dotični zakoni. Naše glavarstvo omenja v tej objavi, da so se ti zakoni prezirali doslej in da so se vsled tega že večkrat slišale pritožbe. Kdor se odslej zagreši proti

mošt kipi pod njihovimi lesenimi rebri, tačas se ogrejeta in noč in dan se sliši tajnostno šumenje in šepetanje kakor zaljubljene dvojice in ko bi ne stala na tako trdih hrastovih podlogah, nemara bi se, nasrče a od vinskih duhov, objemala in kolo plesala po kleti. Dr. J. Vošnjak.

Otci in sinovi.

Roman.

Ruski spisal J. S. Turgenjev, preložil Ivan Gor nik III.

(Dalje.)

— Ki ti obroka ne plačajo?

— To je njihova stvar, plačati ga bodo sicer morali jedenkrat.

— Škoda gozda, opomnil je Arkadij in pričel gledati na okrog.

Kraji, po kojih so se vozili, niso se mogli imenovati slikoviti. Polja, sama polja širila so se do samega obzorja, zdaj se iz lahka vzdiguje zdaj zopet znižuje se; tu pa tam videli so se majhni gozdi, in soteske vile so se obrobljene z redkim in nizkim grmovjem, napominaje na njih izražanje po starih črtežihza Katarine cesarice. Srečali so tudi

temu, zapade kazni do 100 gld. ali pa do 14 dni zapora.

Da so se opuščala navadno o ustupu in izstopu raznih poslov dolžna naznanila na policijski urad, ni še tolikega pomena, ker posli, hlapci in dekle dobajajo z večine v mesto iz naših dežel in in redkoma od zunaj. Sicer pa ko bi bila hotela sosedna država onkraj luže pošiljati ogleduhe k nam v podobi hlapcev, je po taki poti to storila kaj lahko.

V tem oziru pa je bila neodpušljiva nemarnost, da se tujci niso naznanjali. Laškim ogleduhom ali osebam, ki so se lahko pošiljale v Gorico, kakor je kdo želel je bilo možno doseči svoje namene, ne da bi se tu morali došlici umestiti kot posli.

Gorica je zdravstveni kraj, i pod tem zaščitom je kdor si bdi došel in bival tukaj, ne da bi bili niti vedeli, kdo da je.

Italijanske novine zapazijo vsako reč, ki ne ugaja njih strankam; zakaj so molčale v tem obziru? Zakaj niso leta in leta niti črke spregovorile zaradi tu omenjene, splošno ukoreninjene nemarnosti.

Naj se izvijejo s kakim izgovorom, ki bi se drugače glasil, kakor ta, da jim je ta zanikernost bila po godu, njim bolj, nego kateri koli drugi narodnosti.

Gorica šteje več Slovencev nego Nemcev; Goriskim Italijanom je nemščina „eksotična rastlina“, a vender je okr. glavarstvo ustreglo Nemcem, Slovincem pa ne. V Gorico dobajajo tudi in največ slovenski posli. V Gorici so tudi slovenske družine, ki drže hlapce in deklet, a njim, kakor se vidi ni treba poznati postave. Ko bi kaj veljalo, bi rekli za to točko, da c. kr. okr. glavarstvo je prepričano, da Slovenci poznajo, izpolnjujejo bolj postavo, nego Lah in Nemci, da pošteva slovensko prebivalstvo kot vestno tudi v tem oziru. Ali c. kr. okr. glavarstvo ravna tudi na drugi strani jednako in podobno; ono se ne spominja dosledno, da je na Goriskem in tudi v njegovem področju večina prebivalstva slovenska.

Slovenca prezirajo, in ni ga poslanca, ki bi zastopal ali se potegnil za slovensko prebivalstvo Goriskega mesta, in vender bi bila interpelacija v deželnem zboru na pravem mestu tudi za ta del.

Politična gosposka razglaša določbe o vedenju v raznih zdravstvenih zadevah; kako se bo vedlo slovensko prebivalstvo v mestu, če mu razglase dotične odloke jedino v tujščini? Proti takemu ravnanju je vender protestovati in vladu interpelovati.

Italijanski listi se zaganjajo že nekaj časa v slovenski oddelek dež. kmetijske šole v Gorici; oni bi radi to šolo uničili in v ta namen najprej podredili vodstvu italijanskega oddelka. Italijani hvalijo isto vodstvo, kar tudi zares zasluži; Slovenci pa so imeli nesrečo zadnja leta ravno zastraun vodstva. Za krivdo niso Slovenci odgovorni; še deželnemu odboru, ki ima tu veljavno besedo, ni možno kaj očitati, ker je vender misliti, da se je odbor ravnal po svoji vesti. Deželni odbor je morda nekoliko kriv, da je gledal, na zunanje formalnosti. namesto na moči, ki so bile že znane, sosebno zaradi praktično večjega delovanja. Tako ali tako pa ne sledi iz začasnih neugodnosti zaradi učnega osebja, da bi slovenski zavod spravili pod laško streho in komando. Lah so itak že preveč dobili, ko imajo v deželni hiši skoro vse

potoke z golimi bregovi in majhne mlake s slabimi nasipi in vasice z nizkimi kočicami pod temnimi čest do polovice razritimi strehami in nagnivše se pōde s stenami pletenim iz dračja in zevajočimi dvermi poleg praznih gumen in cerkve, nekoje kamenite s sem ter tija odpalo mavto nekoje lesene z naklonivšimi se križi in razdrtimi pokopališči. Srce Arkadijevo krčilo se je malo. Kakor navlaš srečavali so jih bedni kmetje na suhih kljusetih; kakor berači v cunjah stale so obcestne rake z odrto kožo in polomljenimi vejami; suhe, zmršene tako rekoč obglodane krave mulile so poželjivo travo po jarkih. Videlo se je, kakor da bi se bile ravno iztrgale iz nekakih groznih smrtonosnih krempljev — in, vzbuiena po žalem vidu onemoglih živalij sredi pomladnega, krasnega dne, ustajala je bela podoba brezupne, brezkončne zime s svojim metežem, mrazom in snegom... „Ne, mislil si je Arkadij, to ni bogat kraj, ne odlikuje se niti z blagostanjem, niti s spridnostjo; tako ne more, ne more ostati, preobrazovanja so neobhodna... a kako jih izpolniti, kako pričeti?“...

Tako razmišljal je Arkadij... dokler pa je razmišljal, šla je pomlad svojo pot. Vse na okolu

uradnike iz svoje srede, ne da bi bili ti uradniki sposobni slovenskega jezika. Kar se pa dostaje osebja, je nekdanje italijansko perilo veliko bolj umazano ravno v kmetijski šoli, nego pa slovensko. Lah naj pometejo najprej pred svojim pragom, in naj pogledajo na Tržaški magistrat in v obče Trst, kjer so ravno laški uradniki že tolikokrat popihnili jo čez mejo, potem ko so izvršili sleparstva in goljufije. V tem tiči vender še drugačna nesposobnost kakor pa je ta, če kdo ni praktičen vodja kake kmetijske šole.

Slovenci so imeli strokovnjake, in obče mnenje slovensko bo že tudi za Gorisko kmetijsko šolo pomagalo, da konečno dobimo pravih voditeljev temu zavodu. Sicer pa je šola tudi zdaj v jako skušenih rokah, ki so svoje praktično znanje pokazale nasproti priznanim praktikom kmetijstva. Ravno formalnost pa svedoči, da ž njo ni še vse doseženo, če tudi se glasi na katero si bdi „odliko“.

Le počasi torej, gospoda laška, in ne zasedajte onih mest, kjer bi morali služiti slovenskemu prebivalstvu slovenski rojaki. Sicer pa je Vaš trud brezuspešen, ker naše slovensko prebivalstvo vé, kam pes s taco moli.

Iz Toplice na Dolenjskem 17. novembra. [Izv. dop.] Otvorjenje novega šolskega poslopja v Toplicah praznovalo se je včeraj prav slovesno. Sv. maše, katero je služil gosp. župnik Janez Babnik, udeležili so se razen šolske mladine in domačih učiteljev tudi c. kr. vladni svetovalec in okrajni glavar gosp. Ekel, občinski odbor na čelu mu gosp. župan Avgust Kúlavic, krajni šolski svet, učitelj Makso Šribar iz Sušice učitelj gosp. Cvetko Kalinger iz Vavte vasi in mnogo pobožnega ljudstva. Po dokončanej službi božji zbrali so se pred okrašenim šolskim poslopjem, katero je bilo po cerkvenih obredih blagoslovljeno. Ko je bilo to gotovo, šli so vsi v šolsko sobo prvega razreda, kjer je bila okrašena podoba cesarjeva s cesarskimi in narodnimi zastavami. Tu je govoril gosp. vladni svetovalec in okrajni glavar kakor tudi gosp. župnik prav ganljivo, da je marsikateremu oko solzilo. Potem nastopil je učenec Karol Golob ter se vsem dobrotnikom prav srčno zahvalil za to novo šolsko poslopje. Ob 1. uri popoldne bil je pri gosp. županu Avgustu Kúlavici slavnosten obed. Pri tem so nas kratkočasili pevci Topliški pod vodstvom gosp. nadučitelja Ferda Kalingerja.

Domače stvari.

— (Gosp. dr. Tavčar) dobil je povodom sijajnega izida proti njemu naperjene pravde iz vseh slovenskih pokrajin mnogo pisem in čestitk. Včeraj zvečer priredili so mu njegovi prijatelji in častilci v gostilni „Pri Slonu“ lep banket, na katerem se je v mnogih napitnicah in govorih izražalo veselje in zadoščenje na srečnem in jako častnem izidu rečene kazenske pravde.

— (Gautsch in strokovne šole.) Naučni minister je odpravil baje iz ozira na državne finance več srednjih šol. Trdilo se je tudi, da hoče s tem naučni minister nekako prisiliti mladino, da bi bolj pohajala obrtne učilnice. Da je le to prazen izgovor, je jasno, kajti sedaj začel je odpravljati tudi obrtne šole. Najprej se bode odpravila strokovna šola za tkalce v Bärnu na Moravskem, ker je

zelenelo je zlatovnato, vse se je široko in mehko zibalo in bliščalo pod tihim dihanjem toplega vetreca, vse — drevesa, grmovje, trave; povsodi topili so se v neskončnem, zvonkem skrikanju škorjanci; pribe so zdaj kričale vijoč se nad nizkimi logovi, zdaj molčeč hitevale po tleh; krasno črneč v nežnem zeleni nizkega jarega žita sprehajale so se poljske vrane; izginjale so v rži že na lahko pobelevšej: le izredka prikazovale so se njihje glave v gibajočih se njenih valovih. Arkadij je gledal, gledal in počasi oslabuje se izginjala se njegova razmišljevanja... Zagnal je s sebe suknjo ter pogledal otca tako veselo, tako otročje mlado, da ga je ta zopet objel.

— Zdaj že nimamo daleč, opomnil je Nikolaj Petrovič, — treba se je le še na ta-le hribček povzdigniti in videli bomo dom. Izvrstno bova živela, Arkaša; pomagal mi boš pri gospodarstvu, če te to ne dolgočasi. Treba nama je, da tesno hodiva drug z drugim, da spoznava drug drugega dobro, kaj ne, da?

— Seveda, rekel je Arkadij: — a kako čuden dan je danes!

Zaradi tvojega prihoda, duša moja. Dà, pomlad

Kazenska preiskava g. dr. Ivana Tavčarja.

„Hodie mihi, cras tibi.“

Velika je moč države. Nikjer se ne kaže, tako mogočno, kakor v sodni dvorani.

Kdor ima kaj izgubiti, zanj je obtožba naj-hujši boj, ki se da mi-liti. Tak boj prestal je, pre-stal častno naš prvak g. dr. Ivan Tavčar.

Simpatije celega naroda slovenskega udeležene so bile pri tem boju, ker pomenja dr. Tavčar tudi politično osebo. Zatorej ni dvoma, da bode cela ta pravda zanimala naše častite čitatelje tako, kakor jih je razveseljala dr. Tavčarja sijajna oprostitev.

Nadejamo se, da ustrežemo vsakemu, ako pri-občimo to zadevo obširno, tembolj ker je bil izid te pravde narodna stvar.

V našem kazenskem procesu velja načelo ob-tožbe. — Brez tožnika ni pravde, brez tožnika ni obsodbe.

Tožnik v tej velevažni pravdi bilo je c. kr. državno pravdnštvo Ljubljansko, oziroma c. kr. de-želnege pravdnštva substitut g. **Pajk**. — On je imel v svojih rokah celo pravdo, on jo je pričel, on je dognal do skrajne meje, — do sodbe.

Odločil je avstrijski sodnik. — Pravda je kon-čana, dr. Tavčar oprošten.

Zdaj naj še sodi občno mnenje vox populi, vox dei. V sledečem ves slučaj, ki se nam je po-dal od informovane strani na podlagi aktov in po-sebno stenografskih zapiskov:

I.

V daljnem nemškem Mainz-u (Mogunciji) (Ve-lika vojvodina Hessen Darmstadt) umrl je 18. janu-varja 1885 slovenski krošnjar Jakob Štrukelj, ki je tam prodajal južno ovocje. S trudom in delom pri-dobil si je majhno premoženje obstoječe po poročilu sodnije v Mainz-u iz pohištva vrednega 61 mark in iz knjižice Ljubljanske hranilnice za 725 gold.

Nemška sodnija polastila se je hitro zapuščin-ske obravnave in naznanila županstvu v Medvedcih pri Turjaku, kjer je bil umrl doma, naj opomni po-stavne dedice, da se imajo zglediti pri tej inostranski sodnji, sicer se bode po pretečenem roku 3 mesecev in 40 dni ostalina proglasila za vakantno (zapadlo) in se izročila on-dotnemu fiskusu.

Dedica sta bila umrlega revna roditelja Matija in Marija Štrukelj.

Ker nista dobila od inostranske sodnije nikakršne dedščine, šla sta k doktorju Ivanu Tavčarju, advokatu, v Ljubljano meseca novembra 1885. ter mu naročila in ga pooblastila, naj stori vse, kar mu mogoče, da se jima izroči zapuščina nju-nega sinu.

Pokazala sta tudi pri tej priliki omenjeni poziv nemške sodnije, da bode zapuščina zapala in tudi neko „arestno povelje“ (Arestbefehl) sodnije Mo-gunske glede omenjene hranilnične knjižice. Dr. Tavčar je izprevidel, da preti nevarnost in da je treba kaj storiti, da se vsaj ne pogubi hranilnična knjižica.

Hitel je k tukajšnji c. kr. za m. del. okrajni sodnji in našel tam dopis Mogunske sodnije, ki pravi, da zahtevajo ondodni upniki 162 mark od zapuščine in da ako se sodnji ta znesek ne pošlje poprej v gotovini, se tukajšnji sodnji prav nič izročilo ne bode. Tukajšnja sodnija pričela je vse jedno zapuščinsko obravnavo po Jakobu Štruklju, ker je bil avstrijski državljani in imel tukaj svoje stalno bivališče.

K tej obravnavi prišel je v imenu dedičev dr. Ivan Tavčar in izrazil svoje juristično mnenje, da se ima po postavi zmatrati uloga hranilnična, ako-ravno se nahaja knjižica na tujem kot premoženje v Avstriji ležeče in da se ima o njej tukaj obravna-vati, zatorej si inostranska sodnija nepravilno lasti pravice razpolaganja o tem premoženju in dolžnost je avstrijske sodnje skrbeti za to, da se avstrijskim državljanom ne krati pravica. Dr. Tavčar trdil je, da arestna povelja nemške sodnije, katerih naši zakoniki ne poznajo in ki so se tam dovolile le na jedno-stransko in ne dokazano zahtevanje up-nikov, v Avstriji nemale nobene veljave in se sklicaval v tem zmislu na izdane določbe c. kr. najvišjega so-dišča.

Tukajšnja sodnija je hranilnično ulogo, ker jo je tudi zmatrala za premoženje v Avstriji ležeče, vvr-stila v obravnavo.

Dr. Tavčar stavil pa je v zapisnik, da inostran-skih tirjatev ne more pripoznati, in to zaradi tega ne, ker neso pravilno dokazane in ker imajo ino-stranci, če res hočejo kaj plačila iz hranilnične uloge sami oglašiti se in dokazati svojo terjatve pred tu-kajšnjo jedino pristojno sodnijo.

Prosil je v tem zapisniku tudi, naj se mu do-voli od sodnije, da sme poprositi za **amortizacijo** hranilnične knjižice, katere inostranska sodnija v našem zmislu protistavno neče izročiti, in ki jo je smatral zaradi tega toliko ko izgubljeno.

Opomnimo še, da je glede premičnega premoženja, ki ga je zapustil Štrukelj v Mainz-u v vrednosti

61 mark dr. Tavčar popolnoma pripoznal pristoj-nost inostranske sodnije in se zanj ni potegoval.

Tukajšnja c. kr. okrajna sodnija je potem re-šila zapisnik, naložila na prošnjo dr. Tavčarja Ljub-ljanske hranilnici, da ne sme začasno nikomur iz-plaćati uloge, in pisala sodnji v Mainz-u, da naj se inostranski upniki, ako česa hočejo, obračajo narav-nost na dediče.

Dr. Tavčarja prošnja, da naj dá sodnija dovoljenje (consens) za amortizacijo, pa se je, čudno dovolj, popolnoma prezrla, akoravno bi se moral po postavi izdati tudi o tem odlok.

Opomnimo že tukaj, da je bil pri c. kr. okrajni sodnji referent v tej zadevi g. dr. **Petrtsch**, c. kr. adjunkt, njemu je prvemu prišla stvar v roke, on jo je imel rešiti. Kako je to storil, pokazala je jasno obravnava.

Dr. Tavčar je mnogo mesecev čakal, se li bode inostranski upniki s svojimi pravicami tukaj oglašili.

To se pa ni zgodilo, oni se niso nič več zme-nili, pač pa je tukajšnja sodnija ukazala dedičem, naj plačajo zapuščinske pristojbine.

Razpisala se je obravnava in povabil dr. Tavčar, ki se je pri tej priliki na zapisnik izjavil, da, ker dediči do sedaj ničesar prejeli niso, tudi pristojbine plačati ne morejo in da sploh, dokler se hranilnična knjižica ne spravi v Avstrijo ali pa amortizuje, ni nikakega zapuščinskega premoženja, in ponovil je svojo prošnjo, naj se mu vender dá konsenz, to je privoljenje za amortizacijsko postopanje.

To prošnjo rešil je sedanji ces. kr. ovalni tajnik dr. Dolenc ugodno in dr. Ivan Tavčar dobil je od c. kr. za mesto delegovane okrajne sodnije Ljubljanske odlok, s katerim se mu je dal konsenz, da sme v imenu dedičev prositi za amortizacijsko postopanje imenovane hranilnične knjižice.

Dr. Ivan Tavčar je potem, ko je bil vsled tega odloka prepričan, da je c. kr. okrajna sodnija z njim jednega pravnega mnenja, uložil meseca decembra 1885 pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani, ka-tero je za to jedino pristojno, naj se mu dovoli amortizacijsko postopanje glede hranilnične knjižice in je to svojo prošnjo utemeljil sledeče:

Ta knjižica spada sicer v zapuščino Jakoba Štruklja, vender se pa zapuščinski instanci predložiti ne more — zategadel se je nama s priloženim od-lokom c. kr. okrajne sodnije dalo dovoljenje, da sme v imenu zapuščine poprositi za amortizacijsko postopanje, ker je sicer realizovanje zapuščinskega premoženja nemogoče.

Tej prošnji se je priložila še posebna rubrika za kranjsko hranilnico, katera bi se imela po po-stavi, predno se dovoli prošnja, zaslišati, so li gledé amortizacije kak zadržki.

Kakor rečeno, zmatral je dr. Tavčar knjižico za izgubljeno, ker ni bilo niti sodnijsko možno do-biti jo iz inostranstva; ker je pa bil v zapuščin-skem aktu c. kr. okrajne sodnije ves pravni položaj razviden, ker so v tem aktu ležala inostranska arestna povelja in je bila razvidna cela korespon-denca z inostransko sodnijo, opiral je logično svojo prošnjo na omenjeni konsenz, za katerim je impli-cite tičal zapuščinski akt, kazoč ves položaj.

Ta priloženi konsenz kazal je c. kr. deželnemu sodišču direktni pot za vsako morebiti potrebno raz-jasnilo v registraturi c. kr. okrajne sodnije.

Omeniti moramo še, da se je dr. Tavčar, ker je bil pravni slučaj zanimiv in je pripuščal različna mnenja, predno je uložil prošnjo, posvetoval se s te-danjim voditeljem kranjske hranilnice, ces. svetnikom R. Janeschitzem, razložil mu položaj in ga prosil za njegovo mnenje.

Ta gospod se je tudi ujemal z mišljenjem dr. Tavčarja, da je v takem slučaju amortizacija mogoča in še prijazno dostavil, da bode dala hra-nilnica njemu ali sodnji, ako se bode povprašalo, pismeno svoje mnenje.

Dr. Tavčar se je torej zanašal, da bode c. kr. deželno sodišče, ker ima po postavi vprašati hra-nilnico, tudi tam izvedelo položaj in tudi mnenje hranilnice, ki je kot izplačiteljica hranilnične knji-žice tudi merodajen faktor.

C. kr. deželno sodišče je ustreglo dr. Tavčar-jevi prošnji, dovolilo pričetek amortizacijskega po-stopanja in z javnim ediktom v uradni „Laibacher Zeitung“ opominjalo, da se ima vsaka pravica, tako gotovo pri tej sodnji oglašiti in izkazati, sicer se bode po poteku 6 mesecev, 3 tednov in jednega dneva, knjižica proglasila amortizorum.

Preteklo je ta dolgi obrok in tudi mej tem časom se n-so inostranski upniki obrnili s svojimi terjatvami do kompetentne avstrijske sodnije, in tudi sodnija v Mainz-u obdržala je mirno avstrijske denarje, obdržala za bornih 162 mark več kakor 700 gld.

Po končanem obroku prosil je dr. Iv. Tavčar, pri c. kr. deželnem sodišču, da se hranilnična knji-žica proglasi kot amortizovana. Tudi tej prošnji se je ustreglo brez vsakega pomisleka.

Zdaj pričela je zopet ces. kr. okrajna sodnija svojo zapuščinsko akcijo, ker je dr. Ivan Tavčar

prosil, da sodnija dvigne amortizovano ulogo pri hranilnici, da s tem poravna zapuščinske stroške, ostalo pa vsprejme v sodnijsko varstvo, dokler se zapuščina dedičem ne prisodi.

Stvar je prišla zdaj zopet v roke prvotnemu referentu dru. Petrtschu, v njegovem srci pa so ustajale zdaj, kakor se sam izraža, proti am-or-tizaciji hudi in težki pomisleki; z dovoljenjem vo-ditelja c. kr. okrajne sodnije napravil, sestavil in spisal je gospod dr. Petrtsch obširen referat na c. kr. deželno sodišče ter ovadil, da so dra. Ivana Tavčarja pripovedbe glede amortizacije bile neresnične in da ima on težke pomisleke zoper amortizacijo. O tej ovadbi pa dru. Tavčarju nasproti ni ničesar zinil, temveč razpisal novo zapuščinsko obravnavo, pri kateri je slednji novič razložil svoje stališče, utemeljeval svoje raz-loge ter prosil, da se zapuščinska obravnava nada-ljuje in vender jedenkrat konča, ob jednem pa pred-lagal, naj se od amortizovane hranilnične uloge — ako slavna sodnija misli, da morajo tuje in nedokazane terjatve inostranskih upnikov avstrijske sodnije ex offio varovati — pridrži pri sodnji kot kavcija 200 gld., torej skoro dvojna vsota inostranskega dolga. Da, dr. Tavčar ponudil je celo 300 gld., da pokaže, da mu ni na tem, koga oškodovati, temveč, da mu je le na tem, kar je kot pravni zastopnik njegova dolžnost in njegov posel, da varuje interese svojih klientov proti inostranski sili in da inostran-ski upniki, ako hočejo kaj dobiti iz tukajšnje zapuščine, saj tukaj naznanijo in količjak verjetno razjasnijo svoje terjatve, — saj morajo celo avstrij-ski upniki pri zapuščinah verjetno izkazati svoje pravice, ako ne, odkaže se jim pot do pravde.

To vse se je zgodilo za časa, ko je imel dr. Tavčar pravomočno amortizacijo v žepu, ko ga nihče ni mogel siliti, da bi še v pošteval jemal za-nikerne inostranske upnike, — in to se je zgodilo za časa, ko dr. Tavčar še ničesar ni vedel o tem, da je šla ostra dr. Petrtscheva ovadba iz Križank čez Ljubljano v c. kr. deželno sodišče. — Zaupa-joč v troje sodnijskih odlokov, ki so ustregli nje-govi želji, imel je tudi pravico zanašati se, da so sodnije vsprejele pravno stališče njegovo. Ravno omenjeni zapisnik zapisaval se je dne 10. oktobra 1886, 19. oktobra 1886 pa je izdalo c. kr. deželno sodišče odlok, s katerim je ustavilo dovoljeno am-or-tizacijo osodepolne hranilne knjižice začasno z mo-tivacijo, da se je ta amortizacija pritihovala (er-schlichen.)

Dr. Tavčar, kateremu je prišel ta odlok, kakor dež z jasnega neba, je takoj v zavesti svoje dolž-nosti in mirne svoje vesti uložil rekurz na c. kr. nadsodišče v Gradcu, opravičeval v njem svoje ju-ristično stališče, naglašal, da zmatra za avstrijske dediče nedosežno knjižico kot izgubljeno, — v prvi vrsti pa protestoval proti temu, da se njemu očita pritihovaljenje, in to tembolj, ker se je dotični odlok poslal tako velikemu institutu, kakor kranjska hranilnica, poudarjal je, da je legalno postopal v soglasji s tukajšnjo zapuščinsko sodnijo, ki je zdaj pozabila na lastne svoje konsenze, protestiral je proti temu, da se mu očita skoro goljufija, ne da se je poprej zaslišal in da se ustavi pravomočna amortizacija, predno se zasliši stranka.

Ta rekurz romal je v Gradec, kjer je dr. Tavčar sam iskal si svojega zadoščenja in pomoči svoji stranki do pravice, o kateri je bil on kot ves-ten advokat prepričan.

Vse te dolgotrajne korake, vse prošnje, vse intervencije storil je dr. Tavčar izpolnjeval svoj poklic, v katerem ga ima voditi v prvi vrsti inte-res stranke, gotovo, in nikdar pa ne iz sebičnosti, ker od svoje revne stranke do današnjega dne ni dobil in ni zahteval več, kakor 10 gld., ki še ne pokrijejo izdanih stroškov.

Vse to je le ouvertura poznejšemu kazenskemu procesu, do te dobe kazenska sodnija nema nobe-nega opravka in se kuzensko postopanje še ni bilo prebudilo.

Z odlokom c. kr. nadsodišča se je odlok c. kr. deželnege sodišča potrdil, dr. Tavčar ni dobil za-htevanega zadoščenja, pač pa se je nahajala na konci tega odloka opazka, da se odstopi ves akt c. kr. državnemu pravdnštvu, ki naj pre-iskuje, ali se nahaja v postopanju dra. Tavčar-ja kako kaznjivo dejanje?

II.

..... in c. kr. državno pravdnštvo Ljub-ljansko oziroma c. kr. državnega pravdnika substitut gospod **Pajk** našel je to kaznjivo dejanje prav naglo — glasilose je: „budodestvo goljufije“.

C. kr. državno pravdnštvo oziroma c. kr. dr-žavnega pravdnika substitut gospod **Pajk** vodil je kot „dominus litis“ zasledovanje dr. Tavčarja z veliko energijo od prvega konca do zadnjega kraja in po-stopanje njegovo kazalo je jasno, da vé porabiti vse mogoče pripomočke kazenskega procesa, ki vodijo do zaželenega namena, to je do obsodbe dr. Tav-čarja kot goljufa!

Da se ta namen ni dosegel, da se ta smoter ni posrečil — proti temu je bila jedina pomoč znan in posvetu sloveča vestnost avstrijskega kazenskega sodnika.

Pričele so se kazenske poizvedbe, bile zaslišane glavne priče dr. Vok, dr. Hudnik in takrat še pomisljiva priča dr. Petritsch.

Material je bil bitro pri kraju in preiskalni sodnik, c. kr. deželni sodnik s svetovalec gospod Ravnihar sklenil je na predlog c. kr. državnega pravdnštva oziroma substituta gospoda Pajka, da se pričue drugi akt: kazenska preiskava.

Sklenila se je, kakor je iz aktov razvidno, tudi hišna preiskava pri dr. Tavčarju, za katero se je sestavil ves potreben aparat. Preiskovalni sodnik prišel je mej uradnimi urami v dr. Tavčarja pisarno, mu naznanil slovesno preiskavo in zahteval akte.

Dr. Tavčar v svesti si, da nema ničesar prikriti, predložil je sodniku ves fascikel hraneč spise in causa — Štrukelj, kateri se mu je odvzel in odnesel. Hišna preiskava je zaradi tega izostala. Imeli smo pa priliko videti razpostavljena pred pisarne takrat na obljubenem Turjaškem trgu obče znane prikazni dveh slug s Žabjaka, ali so imeli ti namen stopiti v akcijo, ne vémo, videi smo jih pa. Tako so se pričele tiste muke, ki jih pripelje s saboj kazensko preiskavanje in sledilo jih je mnogo družih. Zoper odločbo preiskave pritožil se je dr. Tavčar na svetniško komoro c. kr. deželnega sodišča, naglašal je v novič svojo nedolžnost, poudarjal, da dokazni material ne bode nikdar in nikoli vodil do njegove obsodbe. Tej pritožbi je ustregla imenovana instanca in daljna preiskava se ni dovolila. S tem bi bila kazenska pravda končana, ali c. kr. državno pravdnštvo oziroma gospod substitut Pajk s tem ni bil zadovoljen, preganjal je dra. Tavčarja najprej s tem, da je uložil pritožbo zoper imenovani sklep — slavno c. kr. nadsodišče v Gradci je tej želji — se vé ustreglo. Preiskava se je dovolila, zaslišale so se še nekatere priče, ki neso dokazale ne pičice krivde, pač pa potrdile dra. Tavčarja obče znano poštenost! Tako je tekla kazenska pravda naprej, spremljevana kakor navadno s pripovedkami in basnimi po mestu se razširjajočimi o dr. Tavčarja postopanju in to je najhujše spremstvo kazenske pravde, ker se porabijo dnevi do končne sodbe, dnevi v katerih se obdolženec ne more braniti, ker ne pride do be sede in ker dobre glasove občinstva, (ki so bili vedno na strani dra. Tavčarja) udušuje sum obtožbe. Da bi dra. Tavčarja znani poštenei značaj ne stal na tako trdnih nogah, ako bi zaupanje njegovih klientov ne imelo zadostne podlage, ta čas negotovosti moral bi ga hudo oškodovati tudi materialno.

Omenimo še, kako so porabili podlo te trenutke suma, dobro vedoč, da ne bodo trajali dolgo, nemški listi. Prva oglasila se je „Deutsche Zeitung“ z dvema člankoma, dr. Tavčar in bengalischer Beleuchtung in mu mej drugim očitala, da je hotel „aus dem anwiderndsten Racenhasse, wider alles Deutsche“ oškodovati Nemce. Za njo prišli ste „Tagespost“, „Deutsche Wacht“ z enakimi lepimi ekspektoracijami. Mi ne zmatramo teh listov vrednih, da bi jih označili. Dovolj so se proslavili sami s tem, da so hoteli iz slučajne zadrege kovati politične uspehe. Njih v prvi vrsti osramotila je oprostitev.

Celi zgradbi, ki jo je sestavilo c. kr. državno pravdnštvo oziroma gospod substitut Pajk, stavil se je konečno zadnji kamen obtožba.

Zoper to obtožbo se pritožiti dr. Tavčarju pač ni prišlo na misel, po takem preganjanju treba je bilo neobhodno, da se prikaže na dan vse gradivo obtožbe in dr. Tavčarja čast, ki se je rušila javno, morala se je rešiti javno.

Po pravomočnosti obtožbe poskusilo se še je izjemno sredstvo kazenskega procesa. C. kr. državno pravdnštvo, oziroma gospod substitut Pajk prosil je pri c. kr. nadsodišču v Gradci, naj se za sodbo proti dr. Tavčarju delegira drugo sodišče, ker se mu c. kr. deželno sodišče Ljubljansko ne zdi dovolj neprizadeto (nicht genug unbefangen). Ako bi se tej prošnji ustreglo, potem bi se stavil dr. Tavčar pred kako drugo bližnje sodišče n. pr. Celje, Celovec! Tej prošnji se pa ni ustreglo in tako razpisal se je dan za glavno obravnavo pred c. kr. deželnim sodiščem v Ljubljani na 18. novembra t. l.

III.

Glavna obravnava vršila se je ta dan pred sodečim sodiščem v veliki dvorani, sicer namenjeni za perotne seje.

Ustop dovoljen je bil le proti ustopnicam, vender se je zbralo v avditoriji lepo število odličnega občinstva, juristov, osebnih prijateljev gospoda dr. Tavčarja in drugih.

Točno ob 9. uri zjutraj prikazal se je sodni dvor: gg. c. kr. nadsodišča svetovalec Gerdešič

predsednik; c. kr. deželne sodnije svetovalec Tomšič in Pessiak; c. kr. deželnega sodišča adjunkt Haufen; zapisnikar c. kr. avskultant Koblar.

Za mizo obtožnika usedel se je c. kr. drž. pravd. substitut znani Pajk.

Kot zastopnik gospoda dr. Tavčarja prišel je bil gospod dr. Vincenc Neumeyer, advokat iz Gradca. Obtoženemu gospodu dr. Tavčarju odločil se je bil stol in zelena miza.

Kot stenograf fungiral je gospod stud. jur. Pfeifer. Prebere se obtožnica, delo gospoda Pajka, ki se glasi:

„C. kr. državno pravdnštvo v Ljubljani dvigne proti dr. Ivanu Tavčarju advokatu v Ljubljani, obtožbo: taisti je s tem, da je kot pooblaščenec dedičev dne 18. januarja 1885 v Mainzu umrlega Jakoba Štruklja c. kr. deželno sodišče v Ljubljani predlagaje od c. kr. za mesto delegirane okrajne sodnije v Ljubljani brez da je ta v vednost vzela od pravega položaja, da se namreč v zapuščino Jakoba Štruklja spadajoča uložna knjižica št. 131312 kranjske hranilnice na 675 gld. pri uradni sodnji v Mainzu vshrambi nahaja pridobljeno zapuščinsko dovoljenje od 16. novembra 1885, št. 17345, zaupljivo amortizacijskega postopanja gledé te hranilne knjižice, prošnje do pr. 5. decembra 1885, št. 8714, v kateri je zamolčaje prej navedeno njemu znano okolščino, na zvijačen način navedel, da se imenovana uložna knjižica zapuščinske instancijski ne more predložiti, kakor s prošnjo do praes. 17. julija 1886, št. 5256, v kateri je zamolčaje njemu znano okolščino, da težijo na iz mobiljara cenjenem na 61 m. in 65 pf in zgoraj imenovane uložne knjižice obstoječi zapuščini Jakoba Štruklja dolgov zapustnika v znesku 162 m. zvijačno navedel, da se v ediktalnem obroku neso spravili v veljavo nobene pravice na omenjeno knjižico — spravil v zmoto *), da je na njegovo prej označeno prošnjo amortizacijsko postopanje gledé večkrat imenovane hranilne knjižice upeljal in z odločbo od 20. julija 1886, št. 5256, hranilno knjižico za amortizirano, ugasneno in pravno neveljavno proglasilo, vsled česa bi imeli trpeti upniki Štruklja škodo okolu 100 m. — družega z zvijačimi, dejanji v zmoto spravil, vsled česa naj bi imel kdo drug na svojih pravicah trpeti 25 gld. presežajočo škodo in s tem dovršil hudodelstvo goljufige po § 197, 200 in 202 k. post.“

To je obtožba s katero je mislil gospod Pajk doseči uspeh.

Po prebranji obtožnice zaslišal se je gospod dr. Tavčar, ki je na vse mu stavljena vprašanja jedrnat in neustrašeno odgovarjal ter razložil, da je njegovo stališče popolnoma pravilno, njegovo postopanje postavno in nikakor ne kaznjivo.

Potem se je zaslišal priča gospod dr. Vok, ki je vedel le-to potrditi, da je on kot notar tudi imel opraviti pri zapuščinski obravnavi in da je tudi njemu dr. Tavčar se izrazil, da je amortizacija mogoča.

Mej temi zaslišav anji brali so se različni spisi ki smo jih že navedli poprej, pripovedajoč genesis cele stvari.

Posebno se je konstatovalo, da je bil gospod dr. Petritsch taisti, ki je dobil zapuščinsko obravnavo prvi v roke, da pa ni, kakor bi bila njegova dolžnost, rešil vse predloge — in konstatiralo, da je vkljub temu pozneje on bil taisti, ki je dobil hudoteške pomisleke in stvar ovadil na c. kr. deželno sodišče.

Predsednik ukaže, naj pride priča g. dr. Petritsch.

Duri se odpro, in prikaže se g. dra. Petritscha okrogla osoba v dolgi črni suknji, s sivimi rokavicami, cilindar v rokah, ter se približa zeleni mizi. G. dr. Theodor Petritsch, 38 let star, oženjen, rojen v Beljaku, c. kr. pristav pri mestni deleg. okr. sodnji v Ljubljani, se po opominu na svetost prisege, zapriseže.

Stenografski zapisnik.

G. predsednik: Vi ste bili referent v zapuščini Jakoba Štruklja, zapisnik se je Vam izročil v rešitev.

Priča g. dr. Petritsch: Menim, da se spominjam, da se je v njem stavila prošnja, naj se dovoli upeljati amortizacije.

G. predsednik: V prošnji zahtevalo se je dvoje: t. j. prepoved na hranilnico, da se nikomur ne sme kaj izplačati — in drugič zahtevanje, da se dovoli upeljati amortizacije — kako ste to rešili?

Priča: Jaz sem odločitev družega petita molče prezrl.

G. predsednik: Mislim, da to ni bilo umestno, bila je Vaša dolžnost rešiti tudi drugi petit ... da,

*) Pokazalo se je namreč pozneje, ko se je amortizacijska stvar predložila nadsodnji, da referent c. kr. deželnega sodišča g. ces. kr. svet. baron Rechbach, reševaje prošnjo za dovoljenje amortizacije, ni pogledal zapuščinskega akta, še manj pa vprašal hranilnico ali ima proti amortizaciji kakke pomisleke, kar pa je oboje po postavi zapovedano — zatorej je hotelo državno pravdnštvo stvar zasakuti tako, kakor da je hotel dr. Tavčar ukoristiti se nevednosti referenta.

ako bi bili g. doktor tako ravnali, ne b danes obravnavali tega slučaja! Zakaj ste ukrenili prepoved na hranilnico?

Priča: Ne spominjam se, da se je meni izročila odločitev.

G. predsednik: To bodem takoj konstatoval, prosim pogledajte si akt. Vi neste o tej točki prav ničesar omenili, ali ste dvomili, — da gre ali ne? Ako ste bili prepričani, da to ne gre, imeli ste to odbiti.

Priča: Mislim, da bi se amortizacija upeljala še le takrat, ako se je plačala procentualna pristojbina, ako se valed zapuščinske prisojitve pridobi „jus in re“ ...

G. predsednik: Prosim, g. doktor, ako to mislite, je-li bil potem še konsens okrajne sodnije potreben?

Priča: Jaz mislim, da v tem štadiji ni bil več potreben!

Dr. Tavčar: Ali priznate, da sva prej se menila o tej stvari.

Priča: Da, govorila sva o tem ...

G. predsednik: Iz tega je razvidno, da je dr. Tavčar se ponudil, položiti 200 gld. v varnost inostranskih upnikov, prosim, ali ste Vi podpisali zapisnik? (se priči predloži).

Priča: To je moje. Mislim, dr. Tavčar takrat ni bil povabljen, temveč govoril je z menoj in je zagovarjal možnost amortizacije. Pravil je, inostranske terjatve se v Avstriji ne smejo pripoznati. Rekel sem mu, da ta teoretična razprava nič ne po maga, naj se za pozneje odlaga, naj se varščina za inostrance deponira; dr. Tavčar pravil je, da je s tem zadovoljen.

G. c. kr. dež. sod. svetovalec Tomšič: Torej ustavljal se dr. Tavčar temu ni?

Priča: Ne, ko sem mu stavil ta predlog, bil je takoj in precej pri volji to svoto deponirati in je zapisnik sam spisal.

G. predsednik: Vi ste napravili poročilo (na deželno sodišče) in ste pomisleke objavili proti amortizaciji?

Priča: Deželnemu sodišču ni bila popolnem jasna podlaga amortizaciji! — kar se tiče druge prošnje (t. j. glede dovolitve amortizacije) to sem prezrl.

Zagovornik: Ali neste dali prepoved hranilnici, da ne sme ničesar izplačati zato, da se amortizacija omogoči.

Priča: Mislim, da ne, mogoče pa je vender! ...

G. državni pravdnik Pajk: Gosp. dr. Petritsch! Vaše izpovedbe se od Vaših izpoved v preiskavi bistveno razločujejo. Vi ste rekli v preiskavi n. pr., da sta k obravnavi dne 10. oktobra razen dra. Tavčarja se povabila tudi dediča Štrukelj, toda, da ja je dr. Tavčar odstranil, rekoč, on hoče sam vse urediti! ... Potem ste dalje izrekli: Dr. Tavčar ostal je trdo na stališču, da pasiva umrlega dedičev prav nič ne brigajo in da se je dr. Tavčar še le na Vaša nujna očitavanja udal, onih 200 gld. deponirati! To je pa vender nekaj družega, kakor to, kar ste danes povedali! Danes pravite, da je dr. Tavčar udal se Vašim težnjam, ravno tako iz povedate, da se je dr. Tavčar brez ugovora udal Vašim predlogom?!! ...

Priča dr. Petritsch (jecljaje): Prosim, moje izpovedbe se bistveno ne razločujejo! ... Jaz nesem izpovedal, da so Štrukljevi dediči tudi prišli!

G. državni pravdnik: Obtožba se je glavno opirala na Vas, zdaj pa svoje izpovedbe drugačite!

G. predsednik: G. dr. Tavčar se zagovarja, da on istinosti inostranskih terjatev ni nikdar zani kaval, da jih pa ni likvidiral, t. j. pripoznal, jedino iz uzroka, da bi inostranske upnike primoral, spraviti svoje terjatve pred avstrijsko sodnijo v veljavo, g. Petritsch pa je dal na zapisnik (v preiskavi), da dr. Tavčar o teh terjatvah ni hotel prav ničesa vedeti. Kaj je torej resnica?

Priča: Kolikor se spominim, je dr. Tavčar res rekel: mi nismo zavezani inostranskih terjatev pripoznati ...

G. predsednik: Torej, ali potrdite to pod Vašo prisego? Z izjavami: „jaz mislim, jaz menim“, nismo zadovoljni.

Priča: Dr. Tavčarjevih „ipsissima verba“ se ne morem spomniti.

G. predsednik: Kako pa spravite Vaše izpovedbe v soglasje?

Dr. Petritsch se skuša opravičevati še dalje ...

Dr. Tavčar mu predbaciva, da se „moti“.

G. predsednik: Ako nema nikdo več te priče vprašati, prosim g. doktor, odstopite.

G. dr. Petritsch se bled usede na stol v ozadij sodne ograje, potem izgine in se odpravi v avditorij mej poslušalce.

(Konec prih.)

baje preslabo obiskovana. Zanimivo je, kako se utemeljuje odprava te šole. Dotični ukaz pravi, da se sicer ne more tajiti, da je šola donasala nekaj koristi; toda, ker je bila šola slabo obiskovana, mora naučna uprava, ozirajoč se na slabo finančno stanje države, preudariti, če bi ne bilo bolje, da se denar, ki se izdaja za to šolo, porabi za kako drugo obrtno šolo. Potem se omenja, da bi se drugače ne mogla osnovati obrtna šola v Novem Jičinu, tako se stroški za njo vsaj deloma ne pokrijejo z odpravo strokovne šole v Bärnu. Kakor se kaže, hočejo sedaj v naši državi štediti pri šolah.

— (Slovensko gledališče.) V proslavo imendne presvetle cesarice bila je včeraj v slovesno razsvetljeni čitalnični dvorani gledališka predstava, katere se je udeležilo mnogo dostojanstvenikov; mej njimi deželni predsednik baron Winkler, deželni glavar grof Thurn, deželnega sodišča predsednik Kočvar, cesarski svetnik Murnik, dr. Ferjančič, deželne sodnije svetnik Vencajs itd. Prva igra bila je gluma „Oče so rekli, da le!“ v kateri sta gospodičini Zvonarjeva (Avrora) in Gostičeva (Liza) uprav izborni igrali. Isto velja o gg. Kocelj in Danilo. Gosp. Verovšek kot mesar Debelec bil nam je povsem po godu. V gospodičini Zori (Jerica) spoznali smo novo moč, ki ima poleg brdke vnanosti vse druge za oder potrebne lastnosti. Druga točka bila je opereta „Mesečnica“ katero smo že večkrat čuli, toda nikdar še ne tako dobro, tako dovršeno, kakor včeraj. Gospa Gerbičeva, gospodična Daněševa, gospod Brak, gospodična Nigrinova in gospod Perdan peli in igrali so, da je bilo veselje in da so celo prisotni veččaki radosti kar prikimavali ter se je slošno izražala želja, da bi se krasna ta opereta še kdaj čula. Za ta slučaj imamo mi posebno željo, da bi gospodična Nigrinova kot markéza dobila malce starejši obraz, gospod Brak pa vsaj par gub na svoje lice. Gledališče bilo je razprodano do zadnjega prostora, občinstvo pa s predstavo izredno zadovoljno.

— (Enketa za višjo deklinško in gospodinjstvo šolo v Ljubljani) v kateri so: gospa vit. Bleiweisova, gospa Moosova in gg. Belar, župan Grasseli, Povše, A. Praprotnik, Stegnar, Tomšič, Valentinčič, dr. Vošnjak, stotnik Zitterer, vitez di Casa Cavalcina, Tomo Župan (načelnik), nadzornik A. Žumer in Železnikar, imela je preteklo soboto sejo, v kateri se je obravnavala in sklepala o predmetih, tečajih, številu učiteljc in učiteljev i; t. d.

— (Konsumsko društvo v Celji.) Ker je zlasti meso jako drago, mislijo v Celji osnovati konsumsko društvo, ki bode skrbelo, da bodo njega člani dobivali razne za življenje potrebne stvari kolikor mogoče po ceni. V kratkem se bode sklical zbor, da se bode posvetoval ob osnovi konsumskega društva.

— (Iz Šent Vida pri Zatičini) se nam piše; Dne 13. novembra imel je pri nas kmetijsko predavanje popotni učitelj g. Gustav Pirc iz Ljubljane. V poldrugo uro trajajočem govoru razložil je navzočnim kmetom, katerih se je nad 100 zbralo, na kak način je mogoče zboljšati kmetijstvo in po

je v polnem blesku. Sicer sem soglasen s Puškinom — pomniš v Evgeniji Ognjeginu:

Kako težko pojav tvoj dé mi,
Pomlad, pomlad, ljubavi čas!
Kako ...

— Arkadij! začul se je iz tarantasa glas Bazarova: — pošli mi užigalko, nimam da bi zakuril pipo.

Nikolaj Petrovič je umolknul, Arkadij pa, ki je jel poslušati ga ne brez zanimanja in tudi ne brez sočuvstva, izvlekel je hitro iz žepa sreberno škatljico z žveplenkami ter poslal ž njo Petra v Bazarovu.

— Hočeš smodko? zakričal je zopet Bazarov.
— Daj, odgovoril je Arkadij.

Peter vrnil se je h koleslju ter mu izročil s škatljico vred debelo črno smodko, katero je Arkadij takoj zapalil, razprostirajoč okrog sebe tako močen in kisel duh starega duhana, da je Nikolaj Petrovič, ki od mladih nog ni kadil, nehoté, dasi skrivaj, da bi ne razžalil sina, odvrčal nos.

Čez četrto ure obstala sta oba voza pred pragom nove lesene hiše, pobarvane s sivo barvo in pakrite z železno rudečo streho. To bilo je Marino, Novaja-Slobodka ali kakor so rekali kmetje Bobilj-Hutor.

(Dalje prih.)

tem tudi gmojni stan kmetovalcev. Po jako dobrem uvodu, ki je napravil najboljši utis, govoril je najprvo o gnoji, potem o umnem kmetijstvu v obče, in slednjč še o živinoreji. Zaključivši svoje predavanje pozval je kmetovalce, naj se isti oglasi, kdor bi se rad v tej ali onej stvari informoval. Na razna vprašanja, odgovarjal je točno in jasno v obče moramo poudarjati, da nam je baš to jako ugajalo, ker je gospod Pirc vso stvarino temeljito in ob jednem popularno razpravljal.

— („Koroške Pesmarice“) se bo le toliko izdalo in tiskalo, kolikor se bo oglašilo pravočasno prednaročnikov. Kdor torej želi to zanimivo delo (pri katerem obsega novo izbrana slovenska pesmarica $\frac{3}{4}$, koroške narodne $\frac{2}{3}$ in slovar $\frac{1}{6}$ knjige) sprejeti, se lepo prosi, naj se oglasi, pozneje se ne bo moglo več ustreči nobenemu. Izdajatelj opozarja na to in ponavlja svojo prošnjo. — Rožan v Trstu, Via della Madona, del mare 15.

— („Jugoslavija.“) Gosp. Kornel Jovanović, brat slavnega srbskega pesnika Zmaja Jovanovića in zastopnika društva „Equitable“ bil je včeraj in danes po svojih trgovskih opravkih tudi v Ljubljani. Pripovedoval nam je mej drugim, da bode prihodnji mesec v Baru začel izdajati časopis „Jugoslavija“. Program listu pove že njegovo ime. Delal bode za vzajemnost vseh jugoslovanskih narodov, pobijal separatistične težnje, ki so se, žal, nam vsem na kvar, v zadnji čas le prepogosto pojavljale, ter vzbujal in netil idejo Jugoslovanstva. „Jugoslavija“ bode za ves slovanski jug prevelike važnosti, zato je to podjetje, ki je popolnem zagotovljeno, ker ima že sedež nad 1000 naročnikov, priporočamo vsem sorojakom in v obče vsem Slovanom. V tem listu pisalo se bode v pravem jugoslovanskem duhu ter glasil pot duševnemu zjedinenju vseh Jugoslovancev.

— (Št. Peter na Notranjskem) 20. novembra. V soboto 19. t. m. čutili smo tukaj ob 6 uri 45 minut zvečer močan potres, trajajoč 4 sekunde.

— (Naslednje podpore gasilnim društvom in občinam) dovolila je deželnozborska enketa v svoji seji dne 18. t. m. za napravo gasilnega orodja: a) gasilnim društvom: 1. v Postojini 100 gld.; 2. na Vrdu pri Vrhniki 100 gld.; 3. v Spodnji Nemški Loki 80 gld.; 4. v Dolenji vasi pri Ribnici 120 gld.; 5. v Bohinjski Bistrici 150 gld.; 6. v Velikem Otoku pri Postojini 150 gld.; 7. na Krškem 150 gld.; 8. v Horjulu 50 gld.; 9. v Mirnej peči 150 gld.; 10. v Cerknici 150 gld.; 11. na Lužah 120 gld.; 12. v Trebnjem 150 gld.; 13. v Št. Vidu pri Zatičini 100 gld.; 14. v Bizoviku 100 gld.; 15. v Kranji 200 gld.; 16. v Višnji gori 60 gld.; 17. v Kočevji 100 gld.; 18. v Praserji 100 gld.; 19. v Novem mestu 150 gld.; 20. na Viči 100 gld.; 21. v Kamniku 200 gld.; 22. v Škofji Loki 150 gld.; 23. v Zagorji na Notranjskem 120 gld.; 24. v Srednji vasi pri Kočevji 60 gld.; 25. na Bledu 150 gld.; 26. v Domžalah 100 gld.; 27. v Ljubljani 300 gld.; 28. v Kočevski Reki 80 gld.; 29. v Šmarji pri Ljubljani 150 gld. b) občinam: 1. v Šmarici 30 gld.; 2. v Dolskem 50 gld.; 3. v Dobu 120 gld.; 4. v Ribnici 100 gld.

— (2% nega zavarovalnega davka za gasilne namene) imele so na Kranjskem poslujoče zavarovalnice leta 1887. plačati deželnemu odboru 5214 gld. 89 $\frac{1}{2}$ kr. in sicer: 1. banka „Slavija“ 1178 gld. 53 kr.; 2. Graška vzajemna zavarovalnica 1136 gld. 24 kr.; 3. „Riunione Adriatica“ v Trstu 540 gld. 57 kr.; 4. „Assicurazioni Generali“ 413 gld. 58 kr.; 5. „Fonciere“ 388 gld. 39 $\frac{1}{2}$ kr.; 6. „Dunajska zavarovalna družba“ 324 gld. 10 kr.; 7. „Concordia“ 285 gld. 74 kr.; 8. „Avstrijski Féniks“ 276 gld. 31 kr.; 9. „Azijenda“ 239 gld. 42 kr.; 10. „North British und Mercantile“ 177 gld. 01 kr.; 11. „Ogersko-Francoska zavarovalna družba“ 141 gld. 07 kr.; 12. „Dunav“ 93 gld. 64 kr.; 13. „Lipska zavarovalnica“ 11 gld. 50 kr.; 14. „Družba za zavarovanje rudnikov in tovarov za stroje in kovino“ 8 gld. 79 kr.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Praga 19. novembra. U rakve proslulého jazykozpytce basníka a nadšeného přítele národa českého, Františka Levstíka duchem javuč přítomna truchlí literárně řečníký spolek „Slavia“ v Praze.

Praga 20. novembra. Studenstvo české truchlí nad bolnou ztrátou velikého jazykozpytce basníka a přítele čechu.

Akademický Ctenárský spolek.

Sofija 21. novembra. Pri obedu v palači povodom obletnice bitke pri Slivnici napil princ vojski in na zdravje vrlega prednika Battenberga. Na brzojavno čestitko princa in vojske odgovoril Battenberg, da je prepričan, da bode bolgarska vojska Ferdinanda pri njegovem prizadevanji za Bolgarske blaginjo podpirala.

Pariz 21. novembra. Ko bi se pri sestavi kabineta pokazale nepremagljive ovire, ne bode Grevy razpustil zbornice, ampak z dopisom parlamentu dal svojo ostavko.

London 21. novembra, 15.000 radikalcev, še več pa radovednežev šlo je včeraj v procesiji in z godbami v Hyde Park. Po mnogih govorih in resolucijah je množica zopet odšla.

Razne vesti.

* (Češki menihi na Atoški gori) Na Atoški gori so štirje pravoslavni menihi češke narodnosti. Njih predstojnik je o. Sava, rojen v Kutni Gori na Češkem, iz dobro znane obitelji. O. Sava je že 13 let na Atoški Gori.

* (Zblaznel) je znani vodja nemških socialistov Hasenclever. Odpeljali so ga v zblaznico. Hasenclever bil je dalj časa državen poslanec in jako delaven agitator.

* (Računskega narednika Emila Zalevskega,) brata nepravno na osem let zaradi izneverjenja obsojenega poš. uradnika Filemona Zalevskega, obsodilo je pred par dnevi vojno sodišče zaradi soudeležbe pri znanej poštni defraudaciji na jedno leto teške ječe, in da mora škodo povrniti.

* (Angleška ladija „Wach Jong“) je Kankonski reki v Kitaji zgorela. 400.oseb je utonilo.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Bodi mi dovoljeno, govoriti tu natančneje o teh različnih stališčih.

Kakor znano, določuje član 49. občnega trgovinskega zakonika: „te je (trgovinske potovalce) osobito zmatrati za pooblaščené, pobirati kupno ceno od prodaj, ki so jih sami sklenili, ali pa za to dovoljevati plačilne roke.“

Jednako vender še dalje sezajoče določilo je tudi v ogerskem trgovinskem zakonu v § 45. Dočim avstrijski trgovinski zakonik, kakor rečeno, daje pravico trgovinskim potnikom, da smejo pobirati denarje samo za prodaje, ki so jih sami sklenili, dovoljuje ogerski trgovinski zakon v praktičnem smeru še mnogo več, ker pooblašča trgovinske potovalce, da smejo pobirati vse zaostale terjatve svojega principala.

Slavna Šopronska trgovinska zbornica teži samo po tem, da se premené ta zakonita določila, ter navaja za to razloge naznačene v gornjem dopisu.

Odsek priznaje, da se tu pa tam dogajajo malverzacije in poneverjenja pri trgovinskih potnikih, ali v dalnjem teku tega izvestja nadeje se dokazati, da sredstvo, predloženo po slavni Šopronske trgovinske zbornice, kako odstraniti to zlo, ni pravo, ter da se moramo truditi odstraniti to zlo na čisto drug način.

Vredno je, natanko pretresti vse nagibe, ki jih je navela slavna Šopronska trgovinska zbornica, utemeljujoč svoj predlog, da bi se videlo, da ti nagibi nikakor ne govoré za to, da bi se trgovskim potnikom vzela pravica prejemati denarje. Najprvo je nejasno, ali bi slavna Šopronska trgovinska zbornica rada z v zmislu njenega predloga učinjeno premembo sedaj veljavnih zakonitih določil štivila prodajalca ali kupca, ali pa oba ob jednem.

Vsekakor smemo trditi, da je zakonita pravica trgovskih potnikov, prejemati denarje, ponajveč sicer v interesu trgovcev, ali da je tudi v interesu kupčevem.

Potnik ni samo prodajalec, ampak tudi posredovalec mej proizvoznikom in trgovcem, ali mej tem in prodajalcem na drobno; poklican je oživiti obstoječe trgovinske zveze, nove pridobiti, račune in razlike poravnati, dogovoriti se o kupčijskih stvareh, izimne cene staviti, popuste dovoljevati, s kratka, za vsem težiti, da postane trgovinska zveza v obojem interesu zdrava in uspešna.

Vsak trgovec in vsak tovarnar, ki pošilja potnike, moral bi se po takem truditi in na vse preteze delovati, da mu potnik tudi res doseže prej omenjene namene.

Toda žal! vsak dan se dogaja ravno narobe. Tovarnarji in trgovci neso navadno gledé na kakovost trgovskih potnikov izbirčni. Vsakdo, ki se ponuja, je sprejet, imajoč najnedostatnejša navodila, takozvan 5 gld. potnik in potem poslan z naročilom, kar največ „storiti“. Zdajci se prične pravi lov na kupce, ki imajo voljo ali je nemajo kaj kupiti, in še celo na zasobne kupce.

(Dalje prih.)

Poziv.

Jeden glavnih namenov patriotičnega deželnega pomočnega društva za Kranjsko v mirnem času je, društvena sredstva posebno z nabiranjem novih društvenih udov povzdigovati, da se potrebne priprave že v mirnem času storijo in da se v slučaju vojne mnogoterim zahtevam, katere se društvu stavijo, tudi zadostiti more.

Z ozirom na bližajoče se novo leto 1888, se torej vse patriotično misleče in radodarno prebivalstvo Kranjske in posebno prebivalstvo deželnega glavnega mesta Ljubljanskega uljudno pozivlje, patriotičnemu deželnemu pomočnemu društvu za Kranjsko kot podporni ali redni udje pristopiti in na ta način delavnost tega društva dejanski podpirati.

Redni udje so po društvenih pravilih one osebe ali korporacije, katere se zavežejo vsaj dva goldinarja na leto plačati ali pa pri društvenem vodstvu glavnico, katere dohodki vsaj toliko znašajo, kolikor najmanjši letni donesek (2 gld.), z odmeno ulež, da se ta glavnica pri društvu trajno in koristno naloži.

Podporni udje so one osebe ali korporacije, katere društvu podpora v novcih, vrednostnih papirjih ali v tvarinah vsake vrste za društvene namene dajo, ne prevzemši trajnih dolžnostih rednih udov.

Ustna ali pismena naznanila prevzame društveno predsedništvo, potem gospodje udje društvenega odbora: *Albin C. Achtschin, dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, Fran Doberlet, Henrik Gallé, dr. Ludovik vitez Gutmansthal-Benvenuti, Gustav Habib, Vinko Hübschmann, Friderik Križnar, Ferdinand Mahr, Jurij Mihalič, Gabrijel Piccoli in dr. Josip Starč, kakor tudi društveni tajnik Alojzij Merlak v društveni pisarni (na Bregu št. 6 v I. nadstropji).*

Društveno predsedništvo:

Emerik Mayer.

Ivan Murnik. Dr. Fr. Keesbacher.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji (192—171)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tržne cene v Ljubljani

dné 19. novembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	5 69	Špeh povejen, kgr. . .	64
Rež,	4 06	Surovo maslo,	90
Jedmen,	3 25	Jajce, jedno	3
Oves,	2 11	Mleko, liter	8
Ajda,	3 90	Goveje meso, kgr. . .	56
Proso,	3 74	Telečje	50
Koruz,	5 36	Svinjasko	60
Krompir,	2 41	Koštrunovo	36
Leča,	12	Pišanec	30
Grah,	13	Golob	15
Fižol,	11	Seno, 100 kilo	232
Maslo, kgr.	1	Slama,	196
Mast,	66	Drva trda, 4 metr. .	650
Špeh frišen,	65	„ mehka, „ „ . . .	415

Meteorološko poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
19. nov.	7. zjutraj	729.91 mm.	0.0° C	sl. svz.	dež.	13.1 mm.
	2. pop.	727.89 mm.	2.0° C	sl. szh.	obl.	
	9. zvečer	726.34 mm.	1.2° C	sl. szh.	dež.	dežja.
20. nov.	7. zjutraj	723.72 mm.	1.6° C	brevz.	megla	19.80 mm.
	2. pop.	719.23 mm.	3.8° C	sl. svz.	dež.	
	9. zvečer	719.30 mm.	2.4° C	sl. vzh.	dež.	dežja.

Srednja temperatura 1.1° in 2.6°, za 2.2° in 0.5° pod normalom.

Dunajska borza

dné 21. novembra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 81.10	gld. 81.20
Srebrna renta	82.30	82.35
Zlata renta	111.70	111.85
5% marcna renta	96.20	96.20
Akcije narodne banke	886.—	887.—
Kreditne akcije	275.70	275.20
Srebro	—	—
London	125.80	125.80
Napol.	9.95	9.96
C. kr. cekini	5.93	5.93
Nemške marke	61.72 1/2	61.72 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131 gld. 25 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	170
Ogerska zlata renta 4%	98	95
Ogerska papirna renta 5%	85	60
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	119
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	126	25
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	100	70
Kreditne srečke	100 gld.	179
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	108
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	227	50

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Izvoženi vozovi, koleslji, faetoni

prodajo se po ceni

(851—2)

v Igriških ulicah št. 8

Izurjen pisar

želi svojo službo premeniti in išče takoj drugod takojšnje službe. — Naslov naznani upravnistvo „Slovenskega Naroda“. — (850—2)

CACAO in ČOKOLADA

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE

ki sta pri prvi Dunajski razstavi kuhinjske umetnosti bili odlikovani z najvišjo odliko, častnim diplomom, sta pristni samo, če imata našo uradno registrirano varstveno znamko in firmo. (800—14)

Dobiva se pri vseh boljših trgovcih in prodajalcih delicat, v Ljubljani pri g. Petru Lassnik-u.

Razpošilja se v provincije proti poštnemu povzetju.

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE,

c. kr. dež. opr. tovarnarji. Tovarna in centr. razpošiljalnica Dunaj, IV., Allegasse Nr. 48 (poleg juž. kolodvera).

Nikakih zobnih bolečin več,

če se rabi svetovnoslavna in pristna o. kr. dvor. zobozdravnika

DR. POPP Anatherin-ustna voda

Boljša kakor vsaka druga zobna voda kot praeservativno sredstvo proti vsem bolečinam zob in ust. Preskušena voda za grgranje pri kroničnih vratnih boleznih in neobhodno potrebna pri rabi mineralnih vod. — Velika steklenica po gld. 1.40, srednja po gld. 1 in mala po 50 kr.

Uspeh je zajamčen, če se točno tako rabi, kakor je predpisano.

V zvezi z ustno vodo in

dr. POPP-a

zobnim praškom in zobno pasto

dobé se

vedno zdravi in lepi zobje,

kar je za ohranjenje zdravega želodca velike važnosti.

Dr. Poppa zobna plomba

je najboljša, kdor hoče sam izdelavati otle zobe, s čimer se odstrani smrđljiva sapa.

Dr. Popp-a zeljiščno milo

se je z velikim uspehom uvelo proti izpuščajem kože vsake vrste in je tudi

posebno izvrstno za kopeli.

Arom. zobna pasta v kosih po 35 kr.
Anatherin zobna pasta po gld. 1.22.
Vegetabilni zobni prašek po 63 kr.
Zobna plomba po gld. 1.
Zeljiščno milo po 30 kr.

Pred kupovanjem ponarejene Anatherin zobne vode se izrecno svari, ker ima v sebi zdravju škodljive primese, kakor je analiza pokazala.

Pismene naročbe izvršujejo se proti poštnemu povzetju.

Glavna zaloga: Dunaj, I., Bognergasse Nr. 2.

Dobiva se v Ljubljani pri lekarnih J. Swoboda, V. Mayr, U. pl. Trnkoczy, E. Birschitz, G. Piccoli, dalje pri trgovcih C. Karinger, Vaso Petričič, Ed. Mahr, P. Lassnik, bratje Krisper; v Postojini: Fr. Baccarich, lekar; na Krškem: F. Böhmche, lekar; R. Engelsberger, trgovina z galanterijskim blagom; v Idriji: J. Watto, lekar; v Kranji: K. Savnik, lekar; Martin Pettau, trgovec; v Škofji Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; v Ajdovščini: M. Guglielmo, lekar; v Lützi: J. Beneš, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Radovljici: A. Roblek, lekar; v Novem mestu: F. Haika, D. Rizzoli, lekarja; A. Gustin, trgovina z galanterijskim blagom; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Trebnjem: J. Ruprecht, lekar; v Črnomlju: J. Blažek, lekar; v Vipavi: A. Leban, lekar.

J. Pserhoferjeva

lekarna na Dunaji, Singerstrasse 15, „zum goldenen Reichsapfel“.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne, zaslužijo poslednje ime s polno pravico, ker je ni skoro boleznij, da bi te kroglice ne bile že tisočurno in čudovito pomagale. V najtrdovratnejših slučajih, ko so se druga zdravila zaman rabila, so te kroglice pomagale neštevilnokrat. Škatljica s 15 pilami velja 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami pa 1 gld. 5 kr., pri nefrankovanej pošiljavi pa 1 gld. 10 kr.

Če se naprej pošlje denar, velja s poštnino prosto pošiljati: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Manj, nego 1 zavoje, se ne pošlje.)

Došlo je mnogo pisem, v katerih se konsumenti teh pil zahvaljujejo, ker so je ozdravile raznih težkih boleznij. Kdor jih je le jedenkrat poskusil, priporoča to sredstvo še drugim.

Tu navedemo nekatera iz mnogih zahvalnih pisem:

Leogang,

15. maja 1883.

Velečasti gospod! Vaše kroglice uplivalo zares čudovito, neso kakor druga proslavljena sredstva, ampak pomagajo v resnici in skoro za vse.

Kroglice, ki sem jih naročil o Veliki noči, razdal sem skoro vse znancem in prijateljem ter so vsem pomagale. Celo osobam visoke starosti, ki bolehalo za raznimi boleznimi in onemoglostmi, so takoj pomagale, če jih tudi neso popolnem ozdravilo, in je hočejo še dalje rabiti. Prosim torej, pošljite mi še pet zavojev. Od mene in vseh, ki so ozdraveli z Vašimi kroglicami, najiskrenejša naša zahvala.

Martin Deutinger.

Bega, St. György,

16. februarja 1882.

Častiti gospod! Ne morem izreči dovolj svoje najiskrenejšje zahvale za Vaše kroglice, ker ozdravile so poleg božje pomoči mojo soprogo, ki je že več let bolehal, in če jih tudi sedaj mora še včasih

rabiti, vendar je že toliko zdrava, da z mladostno svežostjo lahko opravlja svoja opravila. To mojo zahvalnico porabite v blagor trpečim in hkratu prosim, pošljite mi zopet dva zavoja kroglice in 2 kosa kitajskega mila. S posebnim spoštovanjem Alojzij Novak, nadvrtar.

Vaše blagorodje! Nadejaje se, da so vsa Vaša zdravila tako izvrstno dobra, kakor Vaš sloveči ozeblinski balzam, ki je hitro ozdravil v mojej rodbini več zastaranih ozebljin, odločil sem se poslužiti Vaših kri čistilnih kroglic, da ozdravim že dolgoletno zlato žilo. Nikakor se ne pomišljam, priznati Vam, da je moja bolezen po štiritredenskem rabljenju popolnem bila ozdravljena in da torej moj svojimi znanci Vaše kroglice najmarljivejše priporočam. Tudi nič ne upam proti temu, če te vrstice porabite javno — toda brez podpisa.

Z velespoštovanjem

C. pl. T.

Dunaj, 20. febr. 1887.

Ozeblinski balzam

J. Pserhoferjev, priznan že več let kot najsigurnejše sredstvo proti vsakovrstnim ozeblinam, jako zastaranim ranam itd. 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Kehelski balzam,

zanesljivo sredstvo proti vsakemu napanjanju na vratu. 1 flacon 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Živiljska esenca,

(Praške kapljice) proti spridenju želodca, slabemu prebavljenju, vsakovrstnim boleznim spodnjih telesnih organov, dobro domače sredstvo. 1 flacon 20 kr.

Trpotčev sok,

dobro znano, izvrstno domače zdravilo proti kataru, hripavosti, krčevitemu krču itd. 1 steklenica 50 kr., 2 stekl. s frankovano pošiljavi 1 gld. 50 kr.

Ameriško mazilo za protin,

najboljše sredstvo pri protinu, revmatičnih boleznih, trganju po udih, išiji, trganju po ušesih itd. 1 gld. 20 kr.

Liker iz planinskih zeljišč,

W. O. Bern-Steckenica 2 gld. 60 kr., 1/2 steklenica 1 gld. 40 kr.

Esenca za oči

Romershhausen a. 1 steklenica 2 gld. 50 kr., 1/2 steklenice 1 gld. 50 kr.

Prašek proti potenju nog,

1 škat. 50 kr., s p. pošt. 75 kr.

Tannochinin-pomada

J. Pserhofer-ja, že več let priznana kot najboljšje sredstvo za pospeševanje rasti las, priznana od zdravnikov. Elegatno opravljena velika doza 2 gld.

Univerzalni obliž

prof. Stendel-a, pri ranah, ki prihajajo od udarca ali suniljeja, hudih ulesih vsake vrste, pri vseh perijodično se odpirajočih ulesih na nogah, pri ranah na prstih, unetih prstih in enakih boleznih se je večkrat skazal kot dobro sredstvo. 1 lonček 50 kr., s prosto pošt. 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bullrich-a. Dobro domače zdravilo proti vsem nasledkom slabe prebavljivosti, kakor glavobolju, omotici, krči v želodci, zgagi, zlati žili, zabasanju itd. 1 zavitek stane 1 gld.

Francosko žganje.

1 steklenica 60 kr.

Razen imenovanih preparatov ima tudi vse v avstrijskih časnih objavljene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se stvari, ki bi jih morda ne bilo v zalogi, hitro in celno preskrbe. — Posiljati po pošti se hitro izvrše proti predpošiljavi svote ali povzetju.

Poštnina je veliko nižja, če se prej pošlje denar, (najbolje po pošti nakaznico), kakor pri povzetjih. Največ imenovan h specialitet ima tudi v Ljubljani lekarna gospoda G. PICCOLI-ja.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.